

عمان؛ فرصت طلایی دیپلماسی تجاری

محسن ضرابی

با سفر هیات عالی رتبه عمانی به ریاست وزیر امور خارجه این کشور به ایران بار دیگر موضوع توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی به این کشور و استفاده از ظرفیت اقتصادی عمان برای جذب سرمایه گذار در طرح‌های عمرانی کشور و کرمان مورد توجه قرار گرفت. در شرایط

خاصی هم که در روابط ایران و برخی کشورهای همسایه حاکم شده، توسعه روابط اقتصادی و تجاری با عمان فرصت مناسبی که هیچ یک از طرفین نباید به سادگی از آن بگذرند برای هر ۲ کشور فراهم خواهد کرد. با این مقدمه، نگاهی می‌اندازیم به ظرفیت‌های عمان برای توسعه روابط اقتصادی با ایران و کرمان:

کشور سلطنتی عمان یکی از کشورهای عربی حوزه خلیج فارس است که از ابتدا رابطه بسیار خوب و نزدیکی با ایران داشته و دارد.

اقتصاد عمان بر اساس منابع هیدروکربنی محدودش که اساساً نفت و گاز است استوار می‌باشد و حدوداً ۸۰ درصد درآمد دولت در سالیان قبل را تشکیل داده است. دولت عمان در حال حاضر به جهت محدودیت منابع نفتی، برنامه ریزی نموده تا اقتصاد خود را از نفت و گاز خارج نماید، لذا تلاش نموده که زیرساخت‌های مناسب را برای سرمایه‌گذاری خارجی فراهم آورد.

در این راستا با مشارکت بندر نوتردام هلند از سال ۲۰۰۵ احداث بندر صحار و به دنبال آن منطقه آزاد صحار را در دستور کار خود قرار داد که تاکنون بالغ بر ۲۰ میلیارد دلار در این بندر سرمایه‌گذاری نموده که این بندر هم اکنون یکی از بنادر مجهز در منطقه است که توسط شرکت‌های بزرگ و معروف دنیا بهره‌برداری می‌شود. دولت عمان کلیه زیرساخت‌های لازم را برای تجارت و سرمایه‌گذاری در بندر و منطقه آزاد تجاری صحار فراهم نموده است. بندر صحار به جهت نزدیکی به بندر چابهار در جهت اجرایی شدن توافق نامه عشق آباد که بین دولت‌های ایران، عمان، ازبکستان و ترکمنستان امضاء شده و کریدور شرق و غرب نقش اساسی ایفاء خواهد نمود. دولت عمان از سال ۲۰۱۱ نسبت به سرمایه‌گذاری و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای سرمایه‌گذاران خارجی در بندر دو قدم اقدام نموده و تسهیلات ویژه‌ای در اختیار تجار و سرمایه‌گذاران خارجی قرار داده است.

کشور عمان با داشتن سه بندر و منطقه آزاد صحار، دو قدم و صلاحه شریایی را فراهم کرده که سرمایه‌گذاران خارجی تمایل به حضور در این مناطق آزاد داشته باشند و با سرعت این مناطق با حضور شرکت‌های عمانی و شرکت‌های خارجی توسعه پیدا کرده‌اند. کشور عمان با رتبه کسب و کار ۵۸ و تورم زیر ۳ درصد و نرخ تأمین مالی ۵۵ درصد و ثبات سیاسی و روابط بسیار خوب با ج.ا.ایران مکان بسیار امنی برای تجار و سرمایه‌گذاران ایرانی است. این کشور دارای نظام مالیاتی لیبرال است، چنانکه میزان مالیات بر شرکت‌ها بسیار اندک و هیچ گونه مالیاتی بر درآمد اشخاص حقیقی وضع نشده است. در مناطق آزاد شرکت‌ها از پرداخت مالیات معاف می‌باشند و شرکت‌های خارجی می‌توانند با ۱۰۰ درصد سهام خارجی در این مناطق، ثبت شرکت را انجام دهند. در حال حاضر در کشور اصلی، اشخاص حقیقی و حقوقی بایستی یک شریک عمانی با ۳۰ درصد سهم داشته و ملزم به پرداخت سرمایه اولیه ۱۵۰,۰۰۰ ریال عمان می‌باشند که در چند ماه اخیر وزارت بازرگانی عمان قانون جدیدی را در دست تدوین دارد که شرکت‌های خارجی بتوانند در کشور اصلی هم بدون شریک عمانی و سرمایه اولیه، ثبت شرکت را انجام دهند، این موضوع شرایط ویژه‌ای است که در هیچ یک از کشورهای عربی حوزه خلیج فارس وجود ندارد. با توجه به کاهش سطح روابط اقتصادی بعضی از کشورهای عربی حوزه خلیج فارس از جمله عربستان سعودی، بحرین، امارات و قطر و از سوی دیگر افزایش سطح روابط اقتصادی بین ایران و عمان و زیرساخت‌های بسیار خوب در کشور عمان و علاقه‌مندی بخش خصوصی و دولت عمان به افزایش بیش از این روابط اقتصادی با ایران و اینکه در حال حاضر امکان ثبت شرکت، اخذ کارت اقامت و مجوز کار برای شرکت‌ها و تجار معتبر ایرانی به راحتی فراهم می‌باشد، زمان بسیار

مناسبی برای تجار ایرانی است که از این کشورها به کشور عمان نقل مکان نموده و در این کشور پایگاه خود را ایجاد نمایند. اتاق مشترک بازرگانی ایران و عمان از اسفند ماه ۱۳۹۲ با ارتقاء شورای بازرگانی ایران و عمان کار خود را در چهار حوزه تجارت سرمایه‌گذاری گردشگری توریست سلامت و خدمات فنی مهندسی آغاز کرد. این اتاق در ابتدا موانع ارتقاء روابط اقتصادی بین دو کشور را شناسایی و در رفع آن اقدام نمود که تاکنون موارد ذیل نتیجه این پیگیری‌هاست:

۱. راه‌اندازی خط مستقیم کشتیرانی بین بندر عباس و بندر صحار از اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ به صورت مستمر و هر ۱۵ روز یک بار. ۲. اخذ ویزای تجار ایرانی به صورت مستقیم از سفارت کشور سلطنتی عمان در ایران با معرفی اتاق مشترک که با توافقات به عمل آمده در آینده نزدیک شاهد صدور ویزای کثیر برای تجار ایرانی خواهیم بود. ۳. تسهیل ثبت شرکت‌های ایرانی در مناطق آزاد و کشور اصلی عمان. ۴. راه‌اندازی خط مستقیم کشتیرانی مسافربری بین قشم و بندر خصب و در آینده نزدیک بین بندر عباس و بندر صحار و بندر مسقط. ۵. راه‌اندازی خط مستقیم کشتیرانی بین بندر خرمشهر، بندر عباس و چابهار و بندر صحار و دو قدم در آینده نزدیک. ۶. افزایش پروازهای بین تهران و مسقط که در حال حاضر هر روزه شرکت هواپیمای عمان ایر پرواز مستقیم از تهران به مسقط را داشته و در آینده بسیار نزدیک تعداد پروازها به دو پرواز در روز افزایش یافته و همچنین پرواز بین مسقط و مشهد مقدس نیز برقرار خواهد شد. ۷. پیگیری اجرایی شدن توافق نامه عشق آباد نیز و ترانزیت کالا از شرق به غرب و بالعکس از دیگر مواردی است که اهمیت بسیار زیادی برای ایران داشته و در دستور کار مشترک اتاق بازرگانی عمان و اتاق مشترک بازرگانی ایران و عمان است.

باعنایت به موارد فوق اتاق مشترک در چهار حوزه تجارت، سرمایه‌گذاری، گردشگری و توریست سلامت و صدور خدمات فنی مهندسی اقدامات ذیل را انجام داده و یا در دست اقدام دارد:

۱. **تجارت:** با توجه به توضیحاتی که داده شده بندر صحار جایگاه بسیار مناسبی برای تجار ایرانی است که این بندر را جایگزین بندر کشور امارات نمایند، از طرفی امکان صادرات کالا از طریق عمان به سایر کشورهای عربی حوزه خلیج فارس و خصوصاً با کشورهای که هم‌اکنون به دلیل مسائل سیاسی، امکان صادرات کالاهای ایرانی به آنها وجود ندارد فراهم است و از طرفی با عنایت به سابقه طولانی تجارت عمان با کشورهای افریقایی و کشور هند، فرصت مناسبی برای صادر کنندگان ایرانی است که کالاهای خود را با مشارکت تجار عمانی به این کشورها صادر نمایند. ۲. **سرمایه‌گذاری:** سرمایه‌گذاران عمانی بسیار تمایل دارند در ایران خصوصاً در حوزه‌های نفتی، معدنی، لجستیک، هتل و حوزه آب و برق سرمایه‌گذاری کنند، که این تمایل حتی در دوران تحریم هم که کلیه کشورها ایران را ترک کرده بودند وجود داشت که از جمله می‌توان به پروژه مجتمع تجاری، فرهنگی صروح پارس با مشارکت شهرداری کرمان به میزان ۲۵۰ میلیون دلار، احداث ترمینال و پایانه صادراتی جیرفت با مشارکت ۳۷ درصد شرکت‌های عمانی و ۶۳ درصد بخش خصوصی کرمان، همچنین سرمایه‌گذاری در بندر گز و سرمایه‌گذاری در حوزه‌های نفتی و معادن ایران نام برد، با توجه به روابط بسیار خوب دو کشور، سرمایه‌گذاران سایر کشورها از جمله کشورهای حوزه خلیج فارس و کشورهای اروپایی هم تمایل دارند از طریق عمان در ایران سرمایه‌گذاری نمایند.

۳. **صدور خدمات فنی و مهندسی:** با توجه به موارد مطرح شده و رفع تحریم‌ها، شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی ایرانی با مشارکت شرکت‌های عمانی و شرکاء اروپایی آنان می‌توانند در پروژه‌های EPCF, B.O.T, B.O.O در دو کشور، طراحی و اجرای پروژه‌ها را به عهده بگیرند.

۴. **گردشگری و توریست سلامت:** در حال حاضر حوزه درمان کشور عمان اکثراً در اختیار پزشکان هندی است و از طرفی عمانی‌ها با توجه به سطح درآمدشان برای درمان و عمل جراحی به کشورهای هند، تایلند، انگلیس، آمریکا و بعضاً کشورهای اروپایی سفر می‌کنند، دولت و بخش خصوصی عمان بسیار تمایل دارند که از خدمات پزشکی ایران استفاده نمایند که لازم آن فراهم کردن شرایط و زیرساخت‌های توریست درمانی در ایران و عمان از جمله راه‌اندازی کلینیک در عمان است.

